

Tisková zpráva

VELKÝ PRŮZKUM VELKÝCH PÍSMEN:

**Pravidla pro psaní velkých písmen v češtině zná necelých 60 % lidí,
ale více než 85 % si žádné změny nepřeje**

Praha 1. 11. 2012 – Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., dokončil ve spolupráci se společností Factum Invenio vyhodnocení rozsáhlého sociolingvistického průzkumu *Psaní velkých písmen v češtině*. Při sběru dat v první polovině tohoto roku se podařilo získat celkem 18 646 vyplněných dotazníků. Ověřováním znalosti správného psaní velkých písmen se ukázalo, že pravidla pro psaní v testovaných pojmenováních znalo 59,1 % z celkového počtu respondentů, avšak plných 86,4 % sdílelo názor, aby byla současná pravidla pro psaní velkých písmen v českém jazyce zachována. Možnosti vyjádřit se ve volných otázkách ke zkoumané problematice využilo přes 4 000 dotazovaných.

Sociolingvistický výzkum byl realizován v rámci projektu GA ČR *Psaní velkých písmen v češtině*. Cílem projektu je detailně popsat současnou situaci v této pravopisné oblasti. „Oddělení jazykové kultury ÚJČ vystavilo na internetových stránkách dotazník, jehož pomocí zjišťovalo znalost současné kodifikace psaní velkých písmen a postoje k této pravopisné oblasti i k možným kodifikačním změnám,“ říká Ivana Svobodová, řešitelka projektu. Psaní velkých písmen je tradičně vnímáno jako nejproblematictější oblast českého pravopisu. O tom svědčí i zkušenosti jazykové poradny Ústavu pro jazyk český. „Jedním z důvodů, proč je v praxi psaní velkých písmen nejednotné a chybí se v něm, je neznalost či neschopnost porozumět dané problematice už při školní výuce. Pravidla českého pravopisu nepřinášejí úplný popis všech zásad psaní velkých písmen a problematických typů. Dalším důvodem je i vývoj postojů veřejnosti k psaní velkých písmen a kontakt češtiny s jinými jazyky: velká písmena se postupně objevují u pojmenování, ve kterých se podle platných Pravidel českého pravopisu mají psát písmena malá,“ dodává Svobodová.

Největší znalosti při vyplňování dotazníků prokázali učitelé češtiny na základních a středních školách (průměrně 81 % správných odpovědí), právě tato skupina se v 92,4 % vyjádřila pro zachování současných pravidel. Ve srovnání znalosti psaní velkých písmen dopadli mezi profesemi nejhůře administrativní pracovníci a právníci (jen 55 % správných odpovědí). Úpravám pravidel by se nejméně bránili profesionální lingvisté: v konkrétních typech pojmenování by 16,5 % bohemistů z univerzitního a akademického prostředí navrhlo změnu. Obecně měli respondenti největší problémy s psaním názvů *náměstí Míru* (vědělo jen 41 %) a *12. (Dvanáctý) všesokolský slet* (správnou odpověď označilo 45,5 %).

Poslední pravopisná úprava v češtině byla provedena před 19 lety (1993), do té doby platila Pravidla českého pravopisu z r. 1957. Pravopisné změny nejsou tedy tak časté, jak si mnozí uživatelé češtiny myslí. Výsledky dotazníkového šetření i analýza toho, jak se konkrétní názvy užívají v praxi, budou východiskem pro případné drobné úpravy pravopisných zásad.

Kontakt:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Letenská 4, 118 51 Praha 1

E-mail: pravdova@ujc.cas.cz

Tel.: +420 225 391 420, +420 225 391 426

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com
Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

UKÁZKA TESTU

Psaní velkých písmen v češtině

Podle platných PČP se píše *hotel Pyramida*. Slovo *hotel* je podstatné jméno obecné, proto ho píšeme s malým písmenem; slovo *Pyramida* funguje jako vlastní jméno, proto ho píšeme s písmenem velkým.

Stejně tak se podle PČP píše např. *penzion Slunečnice*, *kino Svět* nebo *restaurace Panorama*.

Myslíte si, že by měl být tento způsob zápisu zachován?

- zachovat penzion Slunečnice
- změna Penzion Slunečnice
- změna penzion slunečnice
- změna Penzion slunečnice

Ano, jsem pro zachování zápisu „Cestou minete *penzion Slunečnice*, *kino Svět* a *restauraci Panorama*.“

Ne, jsem pro změnu na „Cestou minete *Penzion Slunečnice*, *Kino Svět* a *Restauraci Panorama*.“

Ne, jsem pro změnu na „Cestou minete *penzion slunečnice*, *kino svět* a *restauraci panorama*.“

Ne, jsem pro změnu na „Cestou minete *Penzion slunečnice*, *Kino svět* a *Restauraci panorama*.“

Otázka

7 z 14

Další

error

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Podle platných PČP se píše *náměstí Míru*. Slovo *náměstí* je podstatné jméno obecné, proto ho píšeme s malým písmenem; označení *Míru* zde funguje jako vlastní jméno, proto ho píšeme s písmenem velkým.

Stejně tak se podle PČP píše např. *ulice Kosmonautů, most Barikádníků* nebo *nábřeží Republiky*.

Myslíte si, že by měl být tento způsob zápisu zachován?

- zachovat ulicí Kosmonautů
- změna Ulicí Kosmonautů
- změna ulicí kosmonautů
- změna Ulicí kosmonautů

Ano, jsem pro zachování zápisu „Půjdete *ulicí Kosmonautů* přes *most Barikádníků* až na *nábřeží Republiky*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí Kosmonautů* přes *Most Barikádníků* až na *Nábřeží Republiky*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *ulicí kosmonautů* přes *most barikádníků* až na *nábřeží republiky*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí kosmonautů* přes *Most barikádníků* až na *Nábřeží republiky*.“

Otázka

8 z 14

Další

error

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Podle platných PČP se píše *nábřeží Protifašistických bojovníků*. Slovo *nábřeží* je podstatné jméno obecné, proto ho píšeme s malým písmenem; spojení *Protifašistických bojovníků* je víceslovné vlastní jméno, u kterého píšeme velké písmeno jen na začátku prvního slova.

Stejně tak se podle PČP píše např. *ulice Českých exulantů*, *most Nového milénia* nebo *třída Politických vězňů*.

Myslíte si, že by měl být tento způsob zápisu zachován?

- zachovat ulicí Českých exulantů
- změna ulicí Českých Exulantů
- změna ulicí českých exulantů
- změna ulicí českých Exulantů
- změna Ulicí Českých exulantů
- změna Ulicí Českých Exulantů
- změna Ulicí českých exulantů
- změna Ulicí českých Exulantů

Ano, jsem pro zachování zápisu „Půjdete *ulicí Českých exulantů* přes *most Nového milénia* až na *třídu Politických vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *ulicí Českých Exulantů* přes *most Nového Milénia* až na *třídu Politických Vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *ulicí českých exulantů* přes *most nového milénia* až na *třídu politických vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *ulicí českých Exulantů* přes *most nového Milénia* až na *třídu politických Vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí Českých exulantů* přes *Most Nového milénia* až na *třídu Politických vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí Českých Exulantů* přes *Most Nového Milénia* až na *třídu Politických Vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí českých exulantů* přes *Most nového milénia* až na *třídu politických vězňů*.“

Ne, jsem pro změnu na „Půjdete *Ulicí českých Exulantů* přes *Most nového Milénia* až na *třídu politických Vězňů*.“

Otázka

9 z 14

Další

error

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Podle platných PČP se píše *12. (Dvanáctý) všesokolský slet*. Ve víceslovných vlastních jménech píšeme velké písmeno jen na jejich začátku.

Protože se za první slovo tohoto vlastního jména považuje číslovka (ať už zapsaná číslicemi, nebo slovy), stojí slovo *všesokolský* až na druhém místě, a proto se píše s písmenem malým.

Stejně tak se podle PČP píše např. *39. šachová olympiáda*.

Myslíte si, že by měl být tento způsob zápisu zachován?

- zachovat *Dvanáctý všesokolský slet*
- změna *Dvanáctý Všesokolský slet*
- změna *Dvanáctý Všesokolský Slet*
- změna *Dvanáctý všesokolský Slet*
- změna *dvanáctý všesokolský slet*
- změna *dvanáctý Všesokolský slet*
- změna *dvanáctý Všesokolský Slet*
- změna *dvanáctý všesokolský Slet*

Ano, jsem pro zachování zápisu „*Sleduje Dvanáctý všesokolský slet; sleduje 39. šachovou olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje Dvanáctý Všesokolský slet; sleduje 39. Šachovou olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje Dvanáctý Všesokolský Slet; sleduje 39. Šachovou Olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje Dvanáctý všesokolský Slet; sleduje 39. šachovou Olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje dvanáctý všesokolský slet; sleduje 39. šachovou olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje dvanáctý Všesokolský slet; sleduje 39. Šachovou olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje dvanáctý Všesokolský Slet; sleduje 39. Šachovou Olympiádu.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Sleduje dvanáctý všesokolský Slet; sleduje 39. šachovou Olympiádu.*“

Otázka

10 z 14

Další

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Podle platných PČP se píše *kupní smlouva*, protože nejde o vlastní jméno, ale pouze o označení druhu dokumentu.

Stejně tak se podle PČP píše např. *prezenční listina, záruční list* nebo *zákaznická karta*.

Myslíte si, že by měl být tento způsob zápisu zachován?

- zachovat prezenční listinou
- změna prezenční Listinou
- změna Prezenční Listinou
- změna Prezenční listinou

Ano, jsem pro zachování zápisu „*Žádost je třeba doplnit prezenční listinou, záručním listem a zákaznickou kartou.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Žádost je třeba doplnit prezenční Listinou, záručním Listem a zákaznickou Kartou.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Žádost je třeba doplnit Prezenční Listinou, Záručním Listem a Zákaznickou Kartou.*“

Ne, jsem pro změnu na „*Žádost je třeba doplnit Prezenční listinou, Záručním listem a Zákaznickou kartou.*“

Otázka

11 z 14

Další

error

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Myslíte si, že by měly být zachovány současné zásady pro psaní velkých písmen v následujících typech vlastních jmen?

- změna Severní Ledový oceán
- změna jiná
- zachovat Severní ledový oceán
- změna Severní Ledový Oceán

Ano, jsem pro psaní podle platných PČP, tedy *Orlické hory, Severní ledový oceán, most Legií, Pekařská ulice, Česká republika, Spojené státy americké, Bylo nás pět, Kutnohorský dekret, Dekret kutnohorský.*

Ne, s velkým písmenem by se měla psát všechna slova víceslovného pojmenování, tedy např. *Orlické Hory, Severní Ledový Oceán, Most Legií, Pekařská Ulice, Česká Republika, Spojené Státy Americké, Bylo Nás Pět, Kutnohorský Dekret, Dekret Kutnohorský.*

Ne, s velkým písmenem by se měla psát všechna slova víceslovného pojmenování kromě obecných jmen označujících druh pojmenovávané skutečnosti, tedy např. *Orlické hory, Severní Ledový oceán, most Legií, Pekařská ulice, Česká republika, Spojené státy Americké, Bylo Nás Pět, Kutnohorský dekret, dekret Kutnohorský.*

Ne, navrhl/a bych tyto změny (uved'te příklady):

Otázka

12 z 14

Další

error

Formulář byl vyroben v aplikaci formees.com

Online nástroj na tvorbu formulářů

To se mi líbí 2 tis.

Psaní velkých písmen v češtině

Byli byste pro možnost psát velká písmena v těchto specifických případech?

Označte jednu nebo více variant.

-
-
-
-
-
-

Pro signalizaci emocionálního vztahu k označovanému předmětu/osobě,
např. *naš milovaný Pejsek, dáme si Pivečko, to je ale Blbec.*

Pro signalizaci toho, že jde o jeden, konkrétní a určitý jev,
např. *Zároveň se založením Účtu v naší Bance získal Klient další výhody.*

Pro signalizaci důležitosti,
např. *Přípravek pomáhá proti Chřipce a Nachlazení.*

Pro vyjádření úcty,
např. *Byl to skutečný Génius.*

Nesouhlasím s žádnou uvedenou variantou.

V jiných případech. Napište v jakých:

Otázka

13 z 14

Další

error